

ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У НІМЕЧЧИНІ

Магомєдова Л. П. (Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)

Вивчення досвіду впровадження дистанційної форми навчання в системі освіти різних країн дозволило виділити 10 основних мотиваційних причин, що використовуються навчальними закладами для організації системи дистанційного навчання (ДН). Перерахуємо їх в міру убудовання значущості:

1. Поліпшення якості навчання.
2. Потреба учнів у вдосконаленні знань/умінь.
3. Переваги нових педагогічних технологій.
4. Зростаючий попит на нову форму навчання.
5. Отримання доходів.
6. Можливість постійної взаємодії педагогів і учнів.
7. Необхідність виживання в інформаційному суспільстві.
8. Можливість скорочення витрат на реорганізацію освіти.
9. Наказ міністерства.
10. Зменшення штату адміністративного персоналу.

Ще в 1999 р. уряд ФРН прийняв програму «Інновації і робочі місця в інформаційному суспільстві 21 століття», яка переслідувала честолюбну мету - до 2005 р. бачити Німеччину лідером в області комп'ютерних освітніх програм. Вже зараз німецькі університети і вищі технічні школи пропонують 1500 семінарів та лекцій в режимі online.

Для дистанційного навчання використовують також сучасні комп'ютерні технології. Стрімко розвивається система електронного навчання. У передових країнах більше 90% студентів залучені в навчальний процес за допомогою E-learning. Більше 80% вузів надають послуги з дистанційної освіти.

У Німеччині Virtuelle Hochschule Oberrhein об'єднала інтерактивні програми університетів Фрайбурга, Карлсруе, Мангейма, Гейдельберга. Повноцінний курс навчання через Інтернет пропонує Віртуальний університет прикладних наук (Virtuelle Fachhochschule) - об'єднання 15 німецьких і чотирьох шведських вузів.

За даними федерального міністерства освіти і науки Німеччини, за освітній рік у віртуальному інституті (Virtuelle Fachhochschule — VFH) значно зросла кількість учнів. У зимовому семестрі 2007/2008 року в ньому навчалось 170 студентів, зараз більше 600 чоловік навчаються на онлайн-курсах інститутів Любека, Брауншвейга / Вольфенбюттеля, Бранденбурга, Берліна,

Бременхафена і Вільгельмсхафена.

Міністерство освіти за останні п'ять років виділив на потреби віртуального інституту близько 22 мільйонів євро. Інститут пропонує зацікавленим особам, незалежно від місця їх проживання, можливість навчання за гнучким графіком через Інтернет. Найбільшою популярністю серед студентів користується курс з інформатики ЗМІ.

Європейський Союз спонсує великий проект "Cuber". Він стартував у квітні 2000 року і був розрахований на 30 місяців. Базовим центром став Університет дистанційного навчання м. Хаген (Німеччина).

Дистанційне навчання, як нова форма навчання, все упевніше входить в систему освіти багатьох країн світу. Внаслідок цього розвиток технологій дистанційного навчання через глобальні комп'ютерні комунікації в країнах СНД і Заходу відбувався диференційовано.

Дистанційна освіта в Німеччині має свої особливості. Вона починалася з централізовано планованої дистанційної підготовки фахівців з вищою професійною освітою. Приєднання східних земель дало можливість розширити ринок дистанційної освіти. Прикладом вищого професійного навчального закладу, що здійснює дистанційну підготовку фахівців, є Заочний університет міста Хаген (земля Північний Рейн- Вестфалія), який був заснований у 1974 р. Університет надає освітні послуги більше 50 000 студентам в рік. Однак диплом про вищу професійну освіту отримують не більше 20% від контингенту учнів в результаті великого відсіву студентів, що не витримують високих освітніх вимог.

Єдиний німецький заочний університет в Хагені у відповідності з волею його засновників перш за все повинен був служити двом цілям: по-перше, для того, щоб працюючі, які за матеріальних чи сімейних міркувань не можуть вчитися або далі продовжувати навчання в очному університеті, змогли б отримати можливість далі підвищувати свою професійну кваліфікацію. Крім того, було бажання розвантажити традиційні університети, оскільки постійно зростало число студентів. Таким чином, основне завдання заочного університету - забезпечити можливість одержання вищої освіти дорослими працюючими громадянами.

Сьогодні у Хагенському заочному університеті навчаються майже 56 тис. студентів, з них 2700 з нових Федеральних Земель. Кількість факультетів збільшилася. На нових факультетах вивчаються юридичні науки, електротехніка та інформатика.

Для навчання пропонуються більше 1500 різних курсів у формі навчальних матеріалів. Для виконання функції видання та розповсюдження навчальних

матеріалів в 1993 р. в Хагені було створено сучасний Центр логістики, який може забезпечити підручниками до 80 тис. студентів.

Розсилка навчальних матеріалів доповнена сучасними засобами зв'язку. Передача знань з навчального закладу студенту та контроль його роботи за допомогою CD-Rom або доступ до університетської бібліотеки в режимі On-line постійно досліджуються, оцінюються, вдосконалюються. Заочний університет в Хагені виконує таким чином пілотну (дослідну) функцію як університет засобів інформації.

Звичайно, заочний університет повинен надавати своїм студентам і викладачам можливість особистих контактів для інтенсивних консультацій і діалогу. Для цього створені, так звані, центри навчання, в яких позаштатні співробітники, що мають високу кваліфікацію у своїй професійній галузі, допомагають студентам радою. 65 таких центрів організовані в Німеччині, Австралії, Швейцарії. З 1993 р. Міністерство закордонних справ Німеччини фінансує студентські центри університетів у Хагені, Литві, Росії, України та Чехії.

Студенти повинні мати відмінні мовні знання для засвоєння навчального матеріалу, і вони здають університетські іспити тільки німецькою мовою. Політика університету Хагена взагалі спрямована не на залучення великої кількості іноземних студентів, а на створення партнерської кооперації з аналогічними заочними вищими навчальними закладами в усьому світі. Тому розвиваються тісні зв'язки з аналогічними інститутами в Англії (відкриті університети), Франції, Швеції, Канаді, Південній Африці, Австралії, США та інших країнах. Навчальний матеріал університету в Хагені адаптується і перекладається.

Узагальнюючи 20-річний досвід роботи заочного університету в Хагені, можна відзначити такі досягнення:

- навчання і передача знань мають більш низькі витрати, ніж при традиційній формі навчання;
- друкований навчальний матеріал дозволяє провести відкриту критичну перевірку змісту і методів;
- взаємопроникнення професійної практики і наукової освіти дає чудові результати;
- рівні шанси в отриманні освіти у міських і сільських жителів.